

Hekserij

Titel: Hekserij
Auteur: Tiny Meilink
Boekverzorging: Arjen Bakker

ISBN: 9789403743080

© 2024 Tiny Meilink, alle rechten voorbehouden

Bestel extra exemplaren via www.pinne.nl

Tiny Meilink

Hekserij

Kijken naar het kwade om het goede te kunnen zien

Het is rustig en nog donker in het Afrikaanse dorpje Mgono in Tinania. Het pleintje bestaat uit rood zand, waarlangs hutjes staan, opgebouwd met leem en geitenpoep. De daken zijn van riet en bananenbladeren gemaakt.

Straks zal het snel licht worden. Vanuit het dorre gras komt geritsel, mogelijk van een slang, die hier rondkruipt of een reptiel.

Na een lange, oncomfortabele reis loopt Mathilda vanaf de net aangekomen bus. Ze is op zoek naar de hut van haar tante Binta. Ze volgt de weg, die ze zich herinnert van de gesprekken met haar moeder Zoé over toen ze nog samen hier in Mgono woonden. Ze herkent de geur van Afrika door de kleine vuurtjes die nog branden voor de hutten, waar ze langs loopt. Ze is moe, maar het voelt als thuiskomen. De warmte voelt aangenaam na het koude Engeland waar ze heeft gewoond en is opgegroeid. Ze is nu een volwassen vrouw met korte, witte krulletjes en lichtgrijze, haast doorschijnende ogen. Ze is slank, op het magere af. Haar huid is licht getint.

Als ze het dorre veld is overgestoken ziet ze een hut. Er brandt licht. Heeft ze deze weg ook gelopen toen ze nog klein was? Is het de juiste hut? Ze loopt de laatste meters naar de hut en klopt op de deur.

“Binta?”

“Ja. Wie is daar?” antwoordt een vrouw.

“Ik ben het, Mathilda, de dochter van Zoé.”

De vrouw doet nieuwsgierig haar deur een stukje open.

“Mathilda? Ben je het echt?” vraagt ze.

Mathilda ziet iets van herinnering in haar blik.

Binta gooit haar armen in de lucht.

“Mathilda! Wat ben je groot geworden.”

“Heb je mijn brief gekregen?”

“Nee.”

Even staan ze elkaar ongemakkelijk aan te kijken.

“Maar lieve kind toch. Kom hier.” Met tranen in haar ogen sluit

Binta haar in haar armen. “Je lijkt op je moeder,” snuft ze. “Kom binnen. Kom binnen. Ga zitten. Wat zie je er uit. Je stinkt,” lacht ze.

“Dat is ook geen wonder na de reis die ik had. Het was niet fijn en ik ben doodop.”

“Och, arm kind. Ik zal eerst iets te eten voor je maken. Daarna ga je slapen.”

Binta bekijkt haar van top tot teen en zucht.

“Wat ben je mager. Net als je moeder. Maar daar kunnen we iets aan doen.”

Ze gaat naar buiten en reddert op haar kookvuur. Mathilda is haar naar buiten gevolgd. Nu het licht wordt kan ze Binta beter bekijken. Ze heeft typisch Afrikaanse krulletjes, net als zichzelf, maar Binta begint al aardig grijs te worden. Ze moet nu achter in de vijftig zijn, vermoedt ze.

Terwijl Binta kookt, wil Mathilda allerlei vragen stellen. Maar Binta wijst dat af. Ook zij heeft veel vragen, maar dat kan wachten.

“Lieve kind, je bent moe, je ogen vallen bijna dicht. Praten doen we later wel.”

Het duurt lang voordat het eten klaar is. Maar het smaakt Mathilda heerlijk.

“Jeetje Binta, dit is zo lekker. Ik durfde onderweg, als de bus stopte, alleen maar fruit en zoete thee met veel melk te gebruiken. Ik was bang om ziek te worden van het eten bij de kraampjes, waar we stopten.” Ze neemt nog een flinke hap. “Mmm... lekker. De rijst smaakt heel anders dan in Engeland. En wat is dit voor een groente? Het smaakt als spinazie.”

“Die groente heet chi-chi. Het groeit hier overal, ook langs de weg. Eet nou maar lekker. Daarna ga ik je wassen. En dan moet je slapen.”

Na de maaltijd gaat ze op een matje liggen. Ze wordt verwend met water en heerlijk geurende olie. Ze ruikt kamille en banaan.

“Oh, wat heerlijk, Binta. Dank je wel,” zucht ze slaperig.

“En nu moet je eerst gaan slapen, mijn kind, dan kun je morgen je verhaal doen.”

Als een blok valt ze in slaap en ze weet dat Binta bij haar waakt. De volgende morgen heeft Binta al voor het ontbijt gezorgd als Mathilda opstaat en naar buiten komt.

“Goedemorgen Binta.”

“Je hebt goed geslapen, zie ik. Wil je koffie?”

“Koffie? Heb je koffie? Het lijkt me heerlijk. Graag.”

Ze geeft Binta een kus en kijkt rond. De hut ligt iets buiten het dorp met een groot dor en geel veld ervoor. Even verderop liggen andere hutten. Ook daar zijn vrouwen druk bezig bij hun kookplaats. Af en toe gluurt er iemand naar het erf van Binta.

Kinderen spelen in het rode zand. Ze hebben alleen een doek om hun lendenen en zijn prachtig bruin. Wat een schatjes, denkt ze.

“Wat is dit heerlijk. Lekker warm. Geen kou zoals in Engeland.”

Ze rekt zich eens lekker uit en gaat zitten.

Dan kijkt ze nadenkend voor zich uit en fronst haar wenkbrauwen. “Binta, ik heb je brieven gestuurd. Maar die heb je blijkbaar niet gekregen. Ik zeg het maar meteen: mama is een tijd geleden overleden.”

“Kindje, daar schrik ik van. Al had ik al een gevoel dat er iets ernstigs was gebeurd in Engeland. Vertel het maar.”

“Op een gegeven moment zag ik dat het niet goed met mama ging. Ze zweette en rilde en ze had het benauwd. Toen ik haar vroeg wat er aan de hand was, kon ze nauwelijks uit haar woorden komen. Ze vroeg me om een flesje met een kruidenmengsel te pakken. Na een paar slokjes trok ze bij. Toen begon ze te vertellen. Ze had het gesprek uitgesteld, zei ze.”

Mathilda kijkt Binta verdrietig aan.

Binta gebaart dat ze verder kan vertellen.

“Mama had al jaren last van malaria-aanvallen. Dat loste ze op met kruiden en rituelen. Maar de aanvallen werden heviger en alles werkte niet meer zoals ze verwacht had. Ik adviseerde haar om dan naar een reguliere dokter te gaan. “Niet alles is op te lossen met kruidengeneeskunde,” zei ik. Dat wist ze! Alleen, ze wilde geen chemische troep in haar lijf. Ook omdat soms de combinatie van kruiden en medicijnen levensgevaarlijk kan zijn.”

Mathilda staat op en begint te ijsberen.

“Ik studeerde toen nog en heb eerst mijn boeken er op nageslagen.

We hadden nooit een persoon met malaria in onze praktijk gehad in al die jaren. We hadden dus geen ervaring hiermee. Ik vroeg of mama zich kon herinneren hoe ze mensen met malaria in Tinania behandelde. Maar dat wist ze niet meer.

Toen kwam ik in mijn boeken een nieuwe, maar nog omstreden behandeling tegen. Dus belde ik met mijn docente van de opleiding voor kruidengeneeskunde. Zij kende het probleem, stuurde mij een rapport met een alternatieve behandeling. Ik heb met mama overlegd of ze dat wilde proberen.”

“Was ze daar voor in?”

“Ja, dat wilde ze wel. Maar het hielp maar tijdelijk.”

Binta staat op. Ze fronst.

“Ik zou ook niet weten wat je verder nog had kunnen doen,” zegt ze. “Hielpen rituelen misschien?”

“We hebben later, toen het volle maan was samen een ritueel uitgevoerd. Daarna leek het redelijk goed met haar te gaan. Maar ze kreeg toch weer meer last van haar malaria. Het leek of ze immuun werd voor de thee van de artemisiaplant, die ik haar zes keer per dag gaf.”

De herinnering vervult haar met verdriet. Haar mond begint te trillen. Ze probeert wanhopig haar tranen tegen te houden.

“Mama vertelde me dat de plant ook tegen kanker helpt. Dat wist ik natuurlijk ook, maar ik zei nog: “Jij hebt malaria!”. Toen vertelde ze dat ze toch naar het ziekenhuis was geweest vanwege pijn in haar linker borst. Er was borstkanker geconstateerd met overal uitzaaiingen. Ze zou niet meer beter worden, maar we zouden nog wat tijd hebben samen.”

Binta gaat dicht bij Mathilda zitten en pakt haar handen.

“Binta... Maar zo veel tijd kregen we niet meer.”

Al haar emotie komt eruit en ze gaat hevig overstuur aan Binta's voeten zitten.

“Binta... ze mocht nog niet doodgaan. Ze... we... hadden nog tijd. Ze mocht me nog niet alleen laten.”

“Ik begrijp het lieverd. Het is goed. Het is goed om te huilen. Het zal je helen.”

“Ik... ik had gekookt en mama ging even rusten. Toen ging ik haar roepen om te komen eten. Maar ze reageerde niet. “Mama,” riep ik, “kom je?”, terwijl ik hier en daar nog wat kleding oprapte. Ik ging naar haar toe aan de andere kant van het bed en probeerde haar wakker te schudden. Ik begreep het niet. Ze was ijskoud.”

Met grote, grijze ogen kijkt ze Binta aan.

“Ik wist niet wat ik moest doen. Ik ben bij haar in bed gekropen, dicht tegen haar aan. Ze... ze was zo koud. Toen ben ik in slaap

gevallen.”

Binta luistert zonder een woord te zeggen.

“Ze mocht nog niet dood. Maar ze was ijskoud. Ze was dood!” schreeuwt Mathilda.

Binta trekt haar dichter tegen zich aan en wiegt haar heen en weer.

“Sst, sst. Het is goed. Huil maar.”

Zo blijven ze een tijd zitten tot Mathilda weer kalm is.

“Ik heb jouw brieven niet gekregen en ben verdrietig te horen dat ze is overleden en over haar lijdensweg naar de dood. Vertel me hoe het afscheid ging.”

Mathilda veegt haar tranen weg.

“Ik weet dat ik een goede heks ben en heb zo goed als mogelijk aan de wens van mama voldaan door rituelen uit te voeren na haar dood.” Even is ze stil en kijkt starend in de verte. Dan schudt ze haar hoofd.

“Weet je, Binta, ik was in paniek en kon alleen maar huilen. Ik had het heet en dan weer koud. We hadden zo’n fijn leven en er zou nog zo veel moois kunnen gebeuren. Ze mocht me nog niet alleen laten!”

Binta kijkt haar verdrietig aan. Tranen blinken in haar ogen.

“Och, lieverd toch.”

Mathilda probeert haar tranen weg te vegen.

“Ik zou je vertellen over het afscheid,” zegt ze met een pijnlijke glimlach.

“Mama wilde geen grootse uitvaart. Ze wilde op een Afrikaanse manier begraven worden, gekleed in een kitenge, T-shirt en met Afrikaanse muziek. Ze had zelf een ama gemaakt. Daar moest ik haar trouwring en wat bloemen in leggen. Ik heb haar alleen, thuis, gewassen, haar huid verzorgd en haar aangekleed, waarbij ik mijn eigen geest met spreuken heb vrij gemaakt.”

Ontroerd kijkt Binta haar aan.

“We hebben mama in een eenvoudige kist naar de begraafplaats gebracht, waar alle genodigden stonden te wachten met een pot witte bloemen. De kist is in een cirkel van witte stenen gezet.

Toen de Afrikaanse trommels klonken ben ik het afscheidsritueel begonnen in mijn witte jurk. Ik heb de kaarsen binnen de cirkel aangestoken en mijzelf door de trommels in trance gebracht.”

“Welke spreuken heb je gebruikt?” vraagt Binta.

“Ik heb de voorvaderen van mama aangeroepen en gevraagd haar met liefde te ontvangen, zoals zij leefde én de elementen om haar graf te beschermen. Zo wilde zij het en zo is het gegaan.”

Mathilda zucht een paar keer.

“Lieverd, ik ben trots op je. Dat heb je mooi gedaan,” zegt Binta en strijkt eens langs haar ogen.

Even blijft het stil en staart Mathilda voor zich uit.

“Binta, ik weet wat het is om gediscrimineerd te worden, zelfs in Engeland. Ik wist niet meer wat ik moest doen. Het huis zonder mama was geen thuis meer. De meeste mensen vonden mij vreemd. Ook toen ik heel klein was, zelfs de kinderen op school.”

“Heb je nog herinneringen aan hoe het was toen mama en jij nog hier in Mgono woonden?” vraagt Binta.

“Weinig, maar ik herinner me de sfeer, de geur van vuurtjes en de zorg van jou en tante Malika en tante Aluna. Hoe is het met hen?”

“Liefje, die zijn ook overleden. Al een tijd geleden. De Kring bestaat niet meer. Maar nu ben jij er en kan ik je begeleiden in de kunst van de rituelen en kruiden. En kunnen we De Kring weer herstellen.”

“Dat vind ik fijn. Mama heeft me al zo veel geleerd en ik heb een opleiding tot kruidendokter gevolgd. Als goede heks vind ik dat ik hier moet zijn om op de een of andere manier te helpen.”

“Dat is mooi. Misschien kun je mij nog wel veel leren. Je zult in jouw land andere kruiden hebben dan wij hier. Maar eerst moet je acclimatiseren en tot rust komen. We zullen ook de plek bezoeken waar Aluna en Malika zijn. Je zult hun geest voelen onder jouw Baobab-boom.”

“Echt waar? Oh, hij staat er dus nog!”

“Jazeker. Ik weet nog dat je altijd tegen hem stond te praten.” Ze vertelt over haar lieve Reus, een grote dennenboom in Engeland en wat hij haar heeft gezegd.

“Och, mijn lieve Reus. Hij had een gezicht met borstelige wenkbrauwen en een enorme knobbelseus. Hij bewoog zijn takken als ik naar hem toe ging en ik kon hem alles vertellen wat mij dwars zat. Of als ik verdrietig was. Dat zag hij aan me!” Binta lacht. “Ik begrijp je gevoel.”

“Hij had wijze woorden te vertellen. Dat verdriet bij het leven

hoort. Dat hij mee bewoog met de wind. Dat hij een fundament had en dat naarmate zijn takken meer en meer af zouden vallen, hij gekapt zou worden of zou omvallen. Zo was zijn leven, zei hij. Zijn zaailingen waaierden uit door de wind. Sommige aardden in goede grond. Nieuwe bomen herhalen de cyclus, maar ze zullen anders zijn dan hij. Soms mislukt het als de grond waar zijn vruchten terecht komen, hen niet accepteert. Zo was zijn leven, zei hij.”

“Begrijp je wat hij bedoelde?” vraagt Binta.

“Ja, ik denk dat ik het begrijp.”

“Maar ik had er toch veel verdriet van toen hij steeds meer takken ging verliezen door een schimmel en hij gekapt moest.”

“Kindje, verdriet hoort bij het leven. Herinneringen zullen blijven. Niets verdwijnt helemaal.”

“Hij raadde me aan te gaan doen waar mijn hart het mee eens was.”

“En... waar was je hart het mee eens?”

“Weet je Binta, het was zo kaal in de tuin zonder De Reus. De vogels waren onrustig en in de war. Ik stond aan het aanrecht voor het raam in de keuken, tikte met mijn vingers op het aanrecht en staarde maar wat voor me uit. Toen ben ik de trap opgelopen naar de kamer van mama. Sinds de begrafenis had ik deze kamer gemeden. Toch moesten er nog zaken geregeld worden. Ik deed de kledingkast open en voelde aan de kleren. Ik rook de geur van mama. Toen heb ik een besluit genomen en al haar kleren in plastic zakken gestopt. Het was zo confronterend.”

Opnieuw moet Mathilda huilen. Binta laat haar begaan.

“Vertel maar verder. Dat moet toch een keer, ook al is het pijnlijk,” zegt ze.

“Toen de kast leeg was, zag ik een schoenendoos. Ik opende nieuwsgierig het deksel en zag allemaal brieven. Brieven van jou, Malika en Aluna! Ik heb de hele dag de lieve brieven over het leven in Mgono, de verhalen over De Kring, de rituelen en spreuken gelezen. Een gevoel van heimwee overspoelde me. Hoe kon ik dit voelen? Ik was nog zo klein toen we Mgono verlieten. Maar toch... Allerlei vragen spookten door mijn hoofd. Wat had ik nog in Engeland? Geen familie, een enkele vriend. Mijn basis ligt weliswaar in Tinania, maar ik ben opgevoed in Engeland, een andere cultuur. Mama verbindt mij met Afrika, maar zou ik

hekserij kunnen verbinden met kruidendokter zijn daar? Eigenlijk wil ik zo graag die verbinding maken tussen twee goede zaken. Aantonen dat hekserij met haar rituelen, kruiden en medische kennis samen kunnen gaan.

Ik kon 's nachts niet slapen en moest aan De Reus denken. Hij zei: "Je moet het zelf uitdokteren." Plotseling was het me duidelijk: ik ga terug naar Mgono."

Binta geeft haar een klopje op de schouder.

"Goed gedaan lieverd."

"Toen heb ik jullie allemaal per brief op de hoogte gesteld dat mama was overleden. Maar ik heb nooit iets gehoord van jullie. Opnieuw heb ik een brief aan jou, Malika en Aluna gestuurd en verteld dat ik naar Mgono zou komen. Maar er kwam weer geen bericht terug."

"Nu weet je waarom. De brieven zijn nooit aangekomen."

Het is heerlijk om zo vrijuit met Binta te kunnen praten over hun bijzondere ervaringen. Mathilda is niet meer te stoppen. Samen lopen ze door de hoofdstraat van rood zand het dorp in. Het is er niet veel veranderd. De hitte zindert nog steeds trillend boven de rode aarde. Verre wolken zullen geen regen brengen. Ze ruikt overal de geur van houtvuur en rijst. Die heeft ze zo gemist. Dit is waarom ze zo van Afrika houdt. Wel zijn er nu twee winkeltjes, die door Aziaten worden gerund. Daar kan ze meel kopen, melkpoeder, suiker en een soort jam, zeep en wasmiddel. Ook is er één keer in de week een markt waar de mensen groenten, fruit en gedroogde bonen in allerlei kleuren verkopen. Alle producten liggen in keurige stapeltjes op een kleedje. Dus het eerste wat ze samen met Binta gaat doen, is voldoende eten kopen voor hen twee. Vlees is er niet of zelden, maar wel gedroogde vis. Ze vraagt Binta wat het voor visjes zijn. “Meisje, die visjes kun jij niet eten. Je bent opgegroeid in het westen en niet gewend aan dat eten. Er zitten wormpjes in.” “Worden de mensen hier er dan niet ziek van?” “Nee, meestal niet. Hun darmen kunnen het verdragen omdat ze dit al van jongs af aan eten. Jij zou er heftige diarree van krijgen.”

Mathilda leert brood bakken en rijst koken op een houtvuur. Op haar beurt leert ze Binta om pap te koken zoals Zoé haar geleerd heeft: van oud brood en van meel met melk suiker. Binta vindt het heerlijk.

Water moet uit putten worden gehaald. Dat doen de vrouwen van het dorp. Ze lopen wel twee kilometer heen en terug met een kalebas vol water op hun hoofd. Vrouwen dragen die op hun hoofd omdat ze niet zo sterk in hun armen zijn als mannen. Bovendien dragen ze ook vaak hun kind mee op de rug of op de borst. Het is gewoon praktisch. Als Mathilda de vrouwen ziet lopen, wil ze dat ook leren. Ze begint met lege kalebassen op haar hoofd. Daarna wil ze, net als de vrouwen, de kalebassen vol water op haar hoofd zetten. Maar dat blijkt nog niet zo eenvoudig. De vrouwen doen dit al sinds hun kindertijd enkele

malen per dag. Binta en Mathilda gieren van het lachen bij de worstelingen van Mathilda met een kalebas op haar hoofd. Mathilda knijpt haar benen samen. “Binta, ik plas zowat in mijn broek.”

De dorpelingen staan te giechelen als ze naar haar pogingen kijken. “Binta, ik geef het op. Het lukt me niet. Laten we maar zonder kalebas naar de putten gaan kijken,” zegt ze.

Ze lopen op hun gemak de twee kilometer naar de waterputten. Als ze het modderige water in de gaten in de grond ziet, roept ze:

“Moeten we ons hiermee wassen en eten koken, Binta?”

“Ja meisje. Dit is Afrika. Ik begrijp dat je het toen je vier was niet hebt gezien, maar zo gaat het leven hier,” zegt ze gelaten.

“Wat moet je er dan mee doen?”

“Als het eindelijk veel regent moet je wachten tot de modder is gezakt en daarna het water koken. Maar veel dorpelingen doen dat niet en worden ziek van de bacteriën.”

“Waarom doen ze dat niet? Dat koken?”

“Dat kost veel brandhout. En ook dat moeten ze verzamelen.”

“Kunnen wij daar iets met kruiden aan doen?”

“Ja, ik gebruik koriander. Dat zuigt de slechte stoffen op.”

“Ik weet wat koriander voor zieken doet. Maar dit wist ik niet,” reageert Mathilda.

“Er zal nog veel meer zijn wat jij niet weet. Maar dat leer je nog wel,” lacht Binta.

Mathilda leert steeds beter koken op een houtvuur buiten. Dat is een ingewikkeld en tijdrovend gedoe. Eerst een groot vuur maken tot er gloeiend houtskool is, dan de ketel op stenen plaatsen en steeds dunne houtjes erbij stoppen om het water met de rijst aan de kook te houden. Ze geniet van de geuren.

Hoewel Mathilda voorlopig bij Binta kan wonen is het niet echt comfortabel zo. Dus gaan ze ook op zoek naar een woonplekje voor Mathilda.

Er komt hun een jonge man tegemoet. Ook hij heeft wit haar, net als zij, maar het is heel dun en zijn huid ziet rood van de zon.

Binta fluistert: "Herken je hem?"

"Ja, ik herken iets... van vroeger. Wie is dat?"

"Dat is je oude speelkameraadje Kwabena."

"Kwabena?" Ze kijkt de jonge man aan: "Ken je mij nog? Ik ben Mathilda, van Zoé."

"Mathilda?"

"Ja!"

"Je bent groot geworden," grinnikt hij. "Nee, ik zou je niet herkend hebben, maar je bent mooi. En jouw huid is erg wit geworden."

"Tja, in mijn land is niet zo veel zon als hier. Het is daar nu winter en koud."

"Wat is winter?"

Mathilda moet lachen.

"Dat ga ik je uitleggen. Hier kan het veertig graden zijn, maar de winter bij ons is koud. Soms is de temperatuur zo laag dat water bevriest."

"Oei, dat is bijzonder."

"Ik kom gauw met je praten. Ik heb ook dingen meegebracht uit mijn land. Misschien heb jij er wat aan."

"Ik ben benieuwd en zie je gauw," antwoordt Kwabena. Hij slentert verder en kijkt nog eens om.

De vrouwen gaan verder op hun zoektocht naar een geschikte woonplek voor Mathilda. Ze ontmoeten enkele dorpingen die Binta kent. Ze begroeten elkaar in een heel ritueel. Ze knielen en klappen in hun handen als ze hen tegenkomen en vragen:

"Hoe is het met je huis, hoe is het met je familie?"

Waar Mathilda in de grote stad tijdens haar reis naar Mgono

angst heeft ervaren, omdat de mensen haar discrimineerden hoopt ze in haar geboortedorpje alle hartelijkheid dubbel en dwars terug te krijgen. Heel veel mensen van vroeger zijn overleden of weggetrokken uit het dorp, maar er zijn ook veel jonge mensen bij gekomen.

Aan de overkant van de rode, zanderige weg loopt een jonge man. Een aantrekkelijke man, ziet Mathilda. Ze glimlacht wat verlegen naar hem. De man steekt de weg over. Hij is gespierd, heeft een donkere huid en heel donkere, bruine ogen. Hij is iets groter dan zij en van haar leeftijd, misschien iets ouder dan zij. Zevenentwintig schat ze.

Ze ziet hem naar haar kijken.

“Hallo Binta,” zegt hij.

“Mathilda, dit is Ajani. Hij is arts in ons ziekenhuis,” zegt Binta. Opnieuw glimlacht Mathilda naar hem, slaat haar ogen neer en wendt haar gezicht af.

Ajani geeft haar een hand. “Hallo,” zegt hij.

Mathilda staat hem warrig aan te kijken en reageert niet.

“Mathilda?” vraagt Binta en trekt haar wenkbrauwen op.

“O, uh... sorry. Ik ben Mathilda,” zegt ze een beetje nerveus. Ze trekt haar hand terug. Ze voelt zich belachelijk onder zijn onderzoekende blik. Ze staat te stuntelen als een puber. Kom op Mathilda, gedraag je als een volwassen vrouw, denkt ze.

Binta vertelt dat hij in Engeland heeft gestudeerd en met haar samenwerkt en geïnteresseerd is in haar kruiden.

“Interessant,” reageert Mathilda.

“Leuk je ontmoet te hebben. Helaas moet ik er vandoor. Mijn patiënten wachten. Ik zie je nog wel.” En hij loopt weg.

“Jeetje, Mathilda wat was er nou? Je deed raar.”

“Ik weet het niet. Hij heeft me overrompeld.”

“Ja, ja,” zegt Binta met een brede glimlach.

“Wat?” vraagt Mathilda met opgetrokken wenkbrauwen.

“Niets.”

“Ik kijk, ik zie,” mompelt ze als ze doorloopt.

Mathilda had zich nooit zo aangetrokken gevoeld tot mannen. Ze interesseerden haar niet. Maar ze voelde nu iets raars. Wat mankeert haar? Ze is volkomen in de war. Belachelijk! Ze kent hem helemaal niet.

Er is zo veel te vertellen aan elkaar. Sommige dagen kunnen ze ontspannen, maar de vragen blijven komen. Op een gegeven moment vraagt Mathilda of Binta bij de bevalling van Zoé was toen zij werd geboren.

“Ja, dat was ik. Het is een lang verhaal.”

“Zal ik eerst iets te drinken voor ons maken?” biedt Mathilda aan.

“Is goed. Ik ga lekker zitten en dan vertel ik.”

Binta ontspant en dan is ze klaar om te vertellen.

“Je moeder lag te slapen op het slaapmatje in haar hut. Ze was hoogzwanger van jou. Plotseling werd er op de deur geklopt. Een van haar patiëntjes, Kibo van acht jaar, was ernstig ziek. Hij kreeg spasmen als je te veel lawaai maakte. Toen ze bij hem kwam snakte hij naar adem ondanks de pot met munt en andere kruiden boven een vuur om zijn luchtwegen te ondersteunen. Je tantes Malika en Aluna waren ook in die donkere, bedompte hut. Gezamenlijk hadden ze geprobeerd Kibo te helpen met hun rituelen en kruiden. Maar het mocht niet meer baten. Het kind was stervende. Je moeder zat gehurkt naast het kind en toen ze wilde opstaan braken haar vliezen. Malika heeft mij toen gehaald om te helpen, maar jij perste je al naar buiten. Je moeder gilte en op datzelfde moment gilte ook Kibo om zijn moeder. Toen jij je eerste ademteug nam, blies Kibo zijn laatste adem uit. De moeder en haar zussen, die er ook bij waren, dachten dat jij de laatste lucht van Kibo had weggenomen. Je was een meisje met witte krulletjes. Ze vroegen zich af waarom je geen zwarte krulletjes had, net als je vader. En toen zagen ze tot overmaat van ramp ook nog wat melk uit je borstjes komen. ‘Heksenmelk. Het kind is behekst!’ fluisterden ze.”

“Dus toen is alles eigenlijk al verkeerd gegaan?” roept Mathilda.

“Misschien, rustig maar. Afijn, je moeder verloor veel bloed en had heel veel pijn. Ik heb iedereen naar buiten gestuurd, behalve je tantes. We hebben haar met een aftreksel van valeriaanwortel en papaver in slaap gebracht. De nageboorte was het probleem.

Maar ze was zó gelukkig met jou.

“O, Binta dat is een prachtig verhaal. Ik ben heel blij dat ik dit nu allemaal weet.”

“Ja, lieverd. Ze was zo gelukkig met jou.”

“En ik? Was een gelukkig kind?”

“Jazeker. Je was een heel gelukkig meisje binnen dit dorp. Je was bijzonder met je witte krulletjes, je getinte huid en je lichtgrijze ogen. Je speelde heerlijk met de donkerbruine kindjes, klom in bomen en voetbalde met de jongetjes uit het dorp.”

De lucht is zinderend heet en de wind doet daar niets aan af. Ze vindt het heerlijk en zucht van genot, terwijl ze door Mgono loopt alsof ze er al jaren woont.

“Mathilda!”

Ze draait zich om. “Hé Ajani.”

Met zijn donkere ogen kijkt hij haar aan. Opnieuw voelt ze zich stuntelig. Wat is hij mooi. Zo groot en gespierd, denkt ze.

“Zullen we even een stukje lopen?” vraagt hij.

Ze lopen het dorp uit naar de nu nog dorre, droge velden en gaan in het gele gras zitten en praten.

“Ben je al een beetje ingeburgerd?” vraagt hij.

Lachend bekijkt hij haar. Ze heeft een gebloemde kitenge aan tot over haar borsten zoals de vrouwen het hier dragen en een zonnehoedje op haar witte krulletjes. Ze is mooi. Jeugd straalt van haar af, zo fris, zo onschuldig. En dan die ogen! Voorzichtig pakt hij haar hand. Wit in zwart.

Ze trekt haar hand terug en lacht.

Haar lach sprankelt hem tegemoet, terwijl ze hem vertelt dat het voelt als thuiskomen. Weg uit Engeland, waar het zo veel regent en de zon vaak mijlenver weg is.

“Het is zo heerlijk om hier te zijn en Afrika te ruiken.”

“Ik zie je genieten. Heb je maar zo weinig nodig om dit te voelen?”

Mathilda strijkt met een hand door haar witte krulletjes. Hij komt wat dichterbij zitten. Zijn huid zo donker en zijn haar dat bijna hetzelfde is als haar krulletjes, maar dan zwart.

“Ik heb een keuze gemaakt. En wat er ook gaat gebeuren, ik wil mijn plannen hier verwezenlijken.”

Iets in de manier waarop ze dat zegt, intrigeert hem. Hij hoort iets van verdriet in haar stem, maar ook vastberadenheid.

“Wat denk je dat er kan gaan gebeuren?” vraagt hij.

“Ik weet het niet. Mijn moeder is overleden en dat doet nog steeds veel pijn. Ik voelde me niet meer thuis in Engeland. In Engeland werd ik gediscrimineerd. Ik werd gepest op school

omdat ik anders was.”

“Wat gebeurde er dan?”

“We woonden in een klein dorpje in Engeland, op het platteland. Ik vond het thuis geweldig. We hadden een mooie, grote tuin met daarachter een enorm bos. Het was afgelegen, maar ik kon daar heerlijk ravotten. Maar ik moest natuurlijk gewoon naar school. Ik vond het doodeng.”

“Dat was toch niet zo vreemd? De meeste kinderen hebben dat gevoel.”

“Nee, maar de kinderen vonden mij écht raar. Ze vonden dat ik raar sprak en er gek uitzag met mijn haar, mijn ogen en mijn huid. Niemand van hen bemoeide zich met me. Ze giechelden en fluisterden met elkaar. Er waren geen zwarte kindjes. Iedereen was wit. Toen vroeg de juf of ik iets over mezelf wilde vertellen. Dus ik zei dat ik in Afrika was geboren, in Tinania en dat mijn dorpje Mgono heette. De kinderen begonnen te giechelen. Een kind stak haar vinger op en vroeg: ‘Waarom praat ze zo raar? Mijn moeder zegt dat jij een zwarte vader hebt. Dat vind ik gek. Zie jij er daarom zo raar uit?’”

“Dat zal voor een klein meisje wel zwaar geweest zijn.”

“Dat was het ook. Maar mijn moeder dacht dat het wel over zou gaan.”

“Maar het ging niet over?”

“Nee, ze wilden aan mijn haar voelen en weten waar mijn vader was. Zelfs hun ouders vonden mij en ook mijn moeder, raar. Ze begrepen niet dat mijn moeder met een zwarte man was getrouwd en dan ook nog eens alleen met mij in Engeland was.”

“Pff... Heftig! Daarna ben je waarschijnlijk naar de middelbare school gegaan?”

“Door mijn interesse voor kruiden wilde ik naar de land- en tuinbouwschool. Ik had het er met de juf over gehad. Ik vertelde haar dat ik, net als mijn moeder, kruidendokter wilde worden.”

“En... wat vond ze daarvan?”

“Eerst vond ze het raar en wilde ze weten wat zij dan allemaal deed met die kruiden. Dat heb ik uitgelegd.”

Even valt ze stil. “Ik heb natuurlijk niet verteld dat mijn moeder een heks was. Mijn juf sprak met mijn moeder. Ze wilde van alles weten over haar tijd in Afrika en over mijn vader. Maar... ze vond een school en regelde subsidie. Ik was euforisch. Je vindt het misschien gek, maar ik sprak veel met een boom in het bos

achter onze tuin. Ik noemde hem Reus.”

Schaapachtig kijkt ze Ajani aan. Zou hij dit gek vinden?

“Ik vind het wel grappig,” lacht hij en geeft haar een vriendschaps-lijke aai over haar rug.

Mathilda vindt het niet fijn en schudt zijn hand af.

Ajani schrikt van haar reactie.

“Doe ik iets verkeerd?” vraagt hij.

Ze reageert er niet op en vertelt verder.

“Op deze school was het fantastisch. Ik behaalde na vier jaar mijn diploma, maar wilde meer. Ik vertelde mijn moeder dat ik een vakopleiding in kruidengeneeskunde wilde gaan doen. Dat was een vierjarige opleiding meer gericht op geneeskunde. Ik leerde veel over anatomie en de fysiologie van elk orgaan van de mens, de pathologie, maar ook waar symptomen naar verwijzen zowel lichamelijk als geestelijk. Dat was belangrijk voor mij, want ik zou de praktijk van mijn moeder gaan overnemen. En dan misschien ook nog samenwerken met de reguliere geneeskunde. Dat was mijn einddoel. Maar ik had wel nog een zorg.”

Vragend kijkt Ajani haar aan. “En dat was?”

Ze vertelt dat ze nog veel moest leren van haar moeder over de rituelen en spreuken als goede heks en dat ze bang was daar niet voldoende tijd voor te hebben.

Ajani onderbreekt haar verhaal en zegt: “Zei je nou goede heks?”

“Ja, dat zei ik. Heb je daar een probleem mee?”

“Ho, ho, niet zo boos. Ik werk ook samen met Binta!”

“Sorry”.

“Moest je ook een scriptie schrijven?” vraagt Ajani.

“Jazeker. Ik had alle toetsen en casussen voldoende gemaakt en een opzoeksysteem ontwikkeld over kruiden en aandoeningen. Dat heb ik verwerkt in mijn eindopdracht. Toen kwam nog het mondeling eindgesprek. Daar zag ik tegenop. Maar volgens mijn moeder kon er niets misgaan. Ik had een goede intuïtie, zei ze. En mijn therapieën werkten tot nu toe goed, evenals mijn rituelen.”

“Hè? Kreeg je ook les in die rituelen?”

“Nee, natuurlijk niet. Om die opmerking over rituelen moest ik toen ook lachen, want daar hadden ze het op school niet over. Het was geen school voor heksen,” lacht Mathilda.

“Nou, zo te horen kan ik nog wel wat van je leren. Je hebt veel kennis opgedaan. Had je later nog tijd om rituelen en spreuken te leren van je moeder?”

“Totdat ze te ziek werd konden we dat doen in de praktijk. De Reus had ook nog wijze woorden voor mij, toen ik hem vertelde over school.”

“En... wat zei hij?”

“Hij noemde het groeien naar volwassenheid en ervaring opdoen. Met ervaren bedoelde hij dat ik mijn verstand moest gebruiken, maar zeker ook mijn gevoel zodat ik intuïtief zou gaan begrijpen dat mensen de behandelingen en spreuken zouden willen.”

“Wijze boom...” zegt Ajani.

“Lach je me nu uit?”

“Ik zou niet durven.”

Waarom is het zo gemakkelijk om hem dit allemaal te vertellen? Er loopt een traan langs haar wang.

“Vanwaar deze traan?”

“Sorry. Ik mis mijn moeder. Binta is als een tweede moeder voor mij, zorgzaam en vol liefde. Zij leeft als een goede heks. Dat wil ik met haar delen zoals ik dat met mijn eigen moeder kon delen.”

Hij veegt rustig en bezorgd de traan van haar wang. Ze schrikt van zijn aanraking. Het brengt nieuwe emoties bij haar teweeg, die ze niet kent. Ze weert hem af en gaat wat verzitten, wat verder weg van hem. Haar hart klopt in haar keel en ze voelt een soort paniek opkomen. Er valt een ongemakkelijke stilte.

Ajani neemt het woord: “Mathilda, sorry. Ik wilde je niet van streek maken...”

Ze kijkt hem aan en zucht. “Het is al goed.”

Wat verlegen probeert ze het gesprek op hem te brengen.

“Jij hebt je artsenopleiding in Engeland gedaan toch? Hoe was dat voor jou?”

“Tja, ik werd ook gediscrimineerd, maar anders dan jij. Ik was een zwarte man in een witte wereld daar. Ik ben opgevoed door mijn ouders. Zij waren landarbeiders. We woonden ver van het dorp, maar ik wilde geen boer zijn. Zij hadden daar begrip voor en stuurden me naar een school in de hoofdstad Kolomenya. Ik kon goed leren en wilde verder studeren.”

“Waarom koos je voor de medicijnenstudie?”

“Omdat mijn moeder ook veel met kruiden werkt. Ze hielp daar mensen mee net als jij en Binta. In Kolomenya kwam ik in aanraking met studenten in de reguliere geneeskunde. Dat leek me geweldig. Er zijn weinig ziekenhuizen hier op het platteland. Dus ik wilde graag na mijn studie terug naar Mgono om mijn volk te helpen en een ziekenhuisje te starten.”

“En dat is je blijkbaar gelukt. Knap van je.”

Ze staan op en lopen naar het dorp.

“Mathilda?” zegt Ajani gefronst. “Jij moet weten dat heksen hier nog steeds vervolgd en vermoord worden. Dat zul je toch van je moeder gehoord hebben. De witte magie wordt weliswaar geaccepteerd, maar door andere heksen wordt zwarte magie gebruikt. Zij buiten mensen uit voor veel geld. Kinderen worden ontvoerd en delen van hun lichaam worden gebruikt als medicijn.”

Een moment doet Mathilda haar ogen dicht.

“Ja, dat weet ik allemaal. Ik wil, hoe zal ik het zeggen... kruiden en rituelen gebruiken om mensen hier te helpen op een natuurlijke manier en eerlijk te zijn als het niet werkt. Dan stuur ik ze door naar het ziekenhuis voor behandeling. Ik wil verbinding maken tussen de oude en nieuwe kennis van genezen.”

“Maar je zult hier nog moeten acclimatiseren, denk ik. Heb je al een idee hoe je jouw ideeën hier wilt gaan aanpakken?”

“Ik heb plannen, die ik met Binta ga uitwerken. Maar zoals je zei, ik moet eerst acclimatiseren.”

“Dat is een loffelijk streven. Ik denk dat wij ook goed kunnen samenwerken,” antwoordt hij.

“Okay. Dat lijkt me geweldig. Misschien kan ik in de toekomst de praktijk van Binta overnemen. Daar heeft zij met mij al over gesproken.”

“We gaan daar samen zeker nog eens over spreken binnenkort. Er sippelt maar weinig aan nieuwe wetenschap door naar hier. Binta wordt oud en haar kennis vernieuwd zich niet zo makkelijk meer.”

“O, dat zou ik geweldig vinden.”

“Maar nog even over acclimatiseren en wat er daarvoor gebeurde. Hoe ging jouw reis?”

“Pff... dat was geen pretje.”

“Ja, de reis naar het binnenland hier is geen pretje. Ik heb dat

natuurlijk ook meegemaakt toen ik terugkwam uit Engeland.”

“De vliegreis ging goed hoor, maar op het busstation in de hoofdstad ging het fout. Het was heet, stoffig en het stonk er. Ik had wel tickets, maar werd steeds naar achteren in de rij geduwd. Mensen keken mij minachtend aan en overal werd geschreeuwd. Ik vond het heel eng toen een paar mannen op het dak van de bus klommen en er met kettingen af werden geslagen. Een meneer, die zei dat hij regeringsambtenaar was, ontfermde zich over mij en verruilde mijn tickets voor eerste-klas-tickets. Nou, jij weet hoe dat er uitziet!”

“Ik ben wel wat gewend wat reizen betreft hier,” lacht Ajani.

“Ook in die bus stonk het vreselijk doordat mensen hun behoefte in het gangpad deden, tussen de geiten en de kippen. Ik stonk zelf natuurlijk ook.”

“Ik heb medelijden met je. Maar zo gaat dat in Afrika.”

“Ik was ook nog bang om ziek te worden van het eten aan de kraampjes en dronk alleen thee met veel suiker en melk. Of fruit.

En dan dat wachten in de bus en er niet uit mogen tot een volgende bus komt! Het was zo koud en ik had mijn kleren in de koffer op het dak.”

“Tja, daar mag je niet bij. Ze zijn bang dat er gestolen wordt.”

“Zo moe was ik en ik had honger. Ik ben die ambtenaar nog steeds

dankbaar dat hij mij meenam naar een restaurantje, waar ik veilig kon eten. Dat was heerlijk, rijst met stukjes kip.”

“Weet je wie die man was?”

“Geen idee. Hij was op weg naar familie in het binnenland. Waarom vraag je dat?”

“Zomaar. Ik moest aan onze politiek leider denken. Een grote man met een lange pinknagel.”

“Nee, hij was klein en dik.”

“Okay, vertel verder.”

“Weer de bus in en toen kregen we pech, midden in de nacht. Remvloeistof lekte en we moesten weer wachten, op een vervangende bus. Die chauffeur reed als een gek door kuilen in de weg, slingerde over keien vlak langs het ravijn. Eindelijk kwam ik tegen de morgen in Mgono, het was nog donker en ik vond de hut van Binta.”

“Nee, het reizen is hier niet echt een luxe. En dan druk ik me

nog voorzichtig uit.”

“Och, het is allemaal betrekkelijk,” grinnikt Mathilda.

Ze praten verder over dagelijkse dingen in het dorp en Mathilda maakt een opmerking over het feit dat ze naar een eigen plek zoekt.

“Begrijp me niet verkeerd, ik blijf voor Binta zorgen alsof ze mijn moeder is. Maar we hebben nu beide geen privacy en ik wil graag wat meer ruimte.”

“Wat zou je uiteindelijk willen dan?”

Ze begint te blozen. “Ik wil later graag een man en kinderen. Het liefste hier, als dat zou kunnen. Maar ook mijn werk vind ik belangrijk.”

“Misschien kan ik iets voor je betekenen. Ik kan hutten bouwen. We

kunnen samen op zoek naar een mooie plek voor jou, als je dat wilt.” zegt Ajani en geeft een tikje op haar neus.

Ze nemen afscheid. Hij loopt weg, maar draait zich weer om. Hij wijst met een vinger naar haar: “Ik ga hierover nadenken.” Enthousiast rent ze naar Binta.

“Binta?”

“Hier ben ik, in de hut.”

“Oh, lieverd, ik heb Ajani weer ontmoet en we hebben een leuk gesprek gehad.”

Ze kijkt haar aan en Binta ziet de glinstering in haar ogen.

“Dat is goed. Ik denk dat jullie wel bij elkaar passen.”

“Bij elkaar passen? Dat denk ik ook, maar je grinnikt. Wat betekent dat?”

“Niets. Misschien gaat de geschiedenis zich herhalen?”

“Herhalen? Wat bedoel je? Heb je het nou over mijn vader en moeder? Doe niet zo raar! We hebben gewoon fijn met elkaar gepraat en hij gaat me helpen... Althans, hij gaat over dingen nadenken.”

“Okay, ik zeg niets meer.”

“Jawel, ik wil graag meer weten over de geschiedenis van mijn vader en moeder.”

“Nou... goed dan. Je moeder was een mooie, blanke, Europese vrouw met lang, golvend helblond haar toen ze je vader leerde kennen. Op de lagere school in Engeland had ze van de nonnen